

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

CDS20230018/BWI/IFE

Datum

26 januari 2023

Doorkiesnummer

(088) 227 60 03

In behandeling bij

Directie

E-mail

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Onderwerp: [aanbieding rapportage examenafname vierde kwartaal 2022](#)

Geachte heer Harbers,

Eind maart 2021 hebben wij het plan van aanpak examenafname ingediend bij uw ministerie. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de gemiste examen- en toetsmomenten, als gevolg van twee corona-lockdowns in te halen. Door deze lockdowns heeft de dienstverlening van het CBR in 2020 en 2021 in totaal ruim vijf maanden stilgelegen. Hierdoor werden bijna 800.000 examen- en toetsmomenten gemist.

Conform afspraak sturen wij u bij deze de rapportage over de uitvoering van dit plan. Dit betreft de rapportage tot en met het vierde kwartaal van 2022.

Stand van zaken eind vierde kwartaal 2022: inhaalslag bij theorie-examens en rijtosten afgerond en vrijwel alle beroepsexamens, rijtosten en theorie-examens kunnen binnen kpi gereserveerd worden

In de kwartaalrapportage is af te lezen dat eind 2022 de inhaalslag bij de theorie-examens volledig is afgerond. Bij de rijtosten was dit al sinds september 2022 het geval. Dit heeft ook zijn weerslag op de reserveringstermijnen. Ultimo december 2022 konden nagenoeg alle theorie-examens binnen de kpi van 4 weken gereserveerd worden. Ook de beroepsexamens kunnen vrijwel allemaal binnen de kpi (7 weken voor een praktijkexamen en 4 weken voor een theorie-examen) gereserveerd kunnen worden. Daar is actief op gestuurd en dit is gedurende de gehele coronaperiode zo geweest. Ten slotte kunnen ook vrijwel alle rijtosten binnen de kpi van 4 weken gereserveerd worden.

Reserveringstermijn praktijkexamens iets gestegen maar gaat naar verwachting in 2023 weer dalen

Bij de praktijkexamens B zien we dat de reserveringstermijnen sinds het voorjaar van 2022 geleidelijk dalen van 21 weken in april naar iets minder dan 12 weken eind oktober. In het vierde kwartaal zien we de reserveringstermijnen echter weer iets oplopen. Ondanks de hogere reserveringstermijnen is het aantal klachten hierover zeer beperkt. Rijscholen laten zien met de planning van kandidaten flexibel om te kunnen gaan met de langere reserveringstermijnen.

De oorzaak voor de lichte stijging van de reserveringstermijnen in de laatste maanden van 2022 is tweeledig. Enerzijds vanwege het besluit om in 2023 weer het volledige kwaliteitsborgingsprogramma uit te voeren. Vanuit capaciteitsoverwegingen is dit in 2021 en 2022 alleen risicogestuurd ingezet maar voor 2023 wil het CBR weer voldoen aan de wettelijke eisen die gelden voor na- en bijscholing. De consequentie is wel dat daardoor minder examencapaciteit beschikbaar is. Anderzijds is het CBR vanwege de steeds verder toenemende verschillen in reserveringstermijnen tussen regio en Randstad gestart met een operatie om examencapaciteit te verplaatsen van de regio naar de Randstad. Ook dit heeft een tijdelijk dempend effect op de reserveringstermijnen.

De onzekerheid over de ontwikkeling van het coronavirus, het niveau van besmettingen en daarmee de uitval van examinatoren maken dat het moeilijk blijft om harde voorspellingen te doen over de ontwikkeling van de reserveringstermijnen. Daarnaast is ook onduidelijk hoe de markt zich gaat ontwikkelen en wat de economische effecten zijn van de oorlog in Oekraïne. Met een voorbehoud voor de genoemde onzekerheden is de verwachting van het CBR dat de reserveringstermijnen in het eerste kwartaal van 2023 tijdelijk weer iets zullen oplopen gegeven het reguliere seizoenspatroon met een piek in de eerste helft van het jaar, om vervolgens gedurende de rest van het jaar geleidelijk te gaan dalen.

Een belangrijke factor bij het omlaag brengen van de reserveringstermijnen is het verder uitbreiden van de examencapaciteit. Voor wat betreft het aantrekken en opleiden van nieuwe examinatoren hebben sinds maart 2021 72 kandidaten de opleiding afgerond en zijn inmiddels gestart met het afnemen van examens. Daarnaast zijn er nog 41 kandidaten in opleiding die in het voorjaar examens gaan afnemen en starten er in maart en april twee nieuwe opleidingen waar de werving nu voor loopt.

Wachttijden bij rij scholen lopen op

De langere reserveringstermijnen voor de examens houden vrijwel gelijke tred met de wachttijden bij rij scholen. Uit het meest recente onderzoek van het CBR onder rij scholen blijkt dat de gemiddelde wachttijd voordat kandidaten aan de rijopleiding kunnen beginnen 15 weken bedraagt. Aan het einde van het derde kwartaal was dit nog 10 weken.

Slagingspercentages fluctueren en blijven hangen rond 50%

Naast maatregelen om de examencapaciteit uit te breiden, is een belangrijke andere factor om de reserveringstermijnen te verkorten het verkleinen van de vraag naar examens door hogere slagingspercentages. In het plan van aanpak uit maart 2021 was als doelstelling opgenomen een stijging van de slagingspercentages met 10%. Aanvankelijk zag het CBR het slagingspercentage stijgen, maar sinds het voorjaar van 2022 zien we de slagingspercentages weer geleidelijk dalen en fluctueert het sinds september 2022 rond de 50%. Dit is vrijwel gelijk aan het niveau voor de coronapandemie. Het CBR vindt dit teleurstellend en blijft dan ook oproepen tot het verbeteren van de slagingspercentages door te investeren in een goede rijopleiding waar kandidaten goed worden voorbereid en pas op examen komen als ze er ook echt klaar voor zijn. Het advies Roemer biedt goede aanknopingspunten voor deze kwaliteitsslag maar invoering daarvan zal nog tijd vergen. Het CBR bekijkt om die reden welke aanvullende maatregelen op korte termijn mogelijk zijn om een hogere kwaliteit van de opleiding en daarmee hogere slagingspercentages verder te stimuleren.

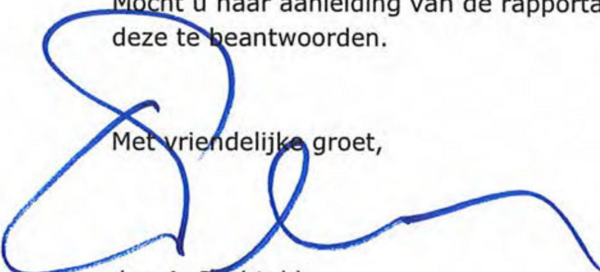
Geen inzet noodmaatregelen

In het plan van aanpak is een aantal noodmaatregelen opgenomen mochten de reserveringstermijnen op onaanvaardbare niveaus komen. Als grens is een gemiddelde reserveringstermijn voor het eerste B-examen van 14 weken genoemd. De noodmaatregelen betreffen het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets, het tijdelijk niet aanbieden van het faalangstexamen en het tijdelijk verhogen van de examenleeftijd van 17 naar 18 jaar.

Met de huidige gemiddelde reserveringstermijnen en met het voorzichtige vooruitzicht dat de reserveringstermijnen in de loop van 2023 geleidelijk verder zullen gaan dalen adviseert het CBR u dan ook om ook nu geen noodmaatregelen in te zetten en bij de volgende kwartaalrapportage te bezien hoe de omstandigheden zich ontwikkelen en of noodmaatregelen alsnog nodig zijn.

Mocht u naar aanleiding van de rapportage nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

A blue ink signature, appearing to be 'A. Pechtold', written in a cursive style.

drs. A. Pechtold,
algemeen directeur

A black ink signature, appearing to be 'J.J. H. Hizing', written in a cursive style.

drs. J.J. Hizing,
directeur bedrijfsvoering